

PROGRAMMAPLAN OMGEVINGSWET

© 2019 Rijksoverheid



Gemeente
UITGEEST



Inhoud

1. Inleiding
2. **Programmasporen**
 - 2.1 Programma breed
 - 2.2 Kerninstrumenten
 - 2.3 Samenwerken in de keten
 - 2.4 Digitalisering
 - 2.5 Samenhang en afbakening
3. **Organisatie van het programma**
4. **Monitoring van de voortgang**
5. **Risicomanagement**
6. **Programmabegroting**
7. **Samenwerking en communicatie**

Bijlagen

1. Ambitiedocument Omgevingswet
2. Doelen Inspanningen Netwerk Omgevingswet
3. Routekaart Omgevingswet

Versie: 1
Datum: 4 april 2019
Opgesteld door: Programmateam Omgevingswet
Contactpersoon: Annemieke Slokker

1. Inleiding

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking. De invoering van de Omgevingswet is een complexe veranderopgave. De gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo bereiden zich gezamenlijk sinds begin 2017 voor op de komst van de Omgevingswet. Om ons voor te bereiden op de wet, en verschillende partijen hierbij te betrekken, nemen de vier gemeenten diverse stappen die niet alleen te maken hebben met de inhoud van de wet maar ook met de organisatie, werkwijze en samenwerking met onze partners.

Eén programma met vier sporen en verdeeld over vier fasen

Om de Omgevingswet in de BUCH gemeenten op een goede wijze te implementeren hebben wij het programma Omgevingswet met vier sporen, die in samenhang met elkaar worden opgepakt:

- Programma breed
- Kerninstrumenten
- Samenwerken in de keten
- Digitalisering

We bundelen de inspanningen rond de invoering van de Omgevingswet in vier fasen.



Van ambitie naar Verdieping en verandering

Begin 2019 is de eerste fase afgerond met de vaststelling van het Ambitiedocument Omgevingswet door de gemeenteraden (bijlage 1). Daarmee is de richting bepaald waarbinnen de invoering van de Omgevingswet plaatsvindt. Gekozen is voor een implementatie waarbij we eerst de basis op orde brengen en inzetten op lokale aspecten. Met pilots en experimenten ondervinden we hoe het werken met de Omgevingswet kan bijdragen aan de aanpak van lokale bestaande opgaven. Vervolgens is er meer ruimte voor doorontwikkeling.

Ambitie Omgevingswet

“Samen met de inwoners, ondernemers en bezoekers geven we invulling aan een fijne leef-, woon- en werkomgeving. We denken meer vanuit het initiatief en minder vanuit beleid en regelgeving. Dit doen we door de inwoners, de ondernemers en de maatschappelijke opgaven centraal te stellen. Uit deze keuze volgt dat we uitnodigend en faciliterend zijn. Daarbij denken wij mee vanuit de ‘ja, tenzij’ houding en sluiten aan op wat de samenleving van ons vraagt.”

Onze visie op de Omgevingswet bestaat uit vier uitgangspunten. Deze uitgangspunten vormen de basis voor al ons handelen en al het beleid dat wij de komende jaren ontwikkelen vanuit de Omgevingswet.

1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven staan centraal
2. Ruimte aan initiatieven
3. Vroegtijdige samenwerking
4. Integraal werken en maatwerk

Het Ambitiedocument Omgevingswet is vertaald naar voorliggend programmaplan. Het programmaplan geeft inzicht in de organisatie, acties en middelen die nodig zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Ook staat in het programmaplan de manier waarop de voortgang van het programma wordt gemonitord en hoe de raden hierover geïnformeerd worden.

Het programmaplan is een levend document, omdat het wetgevingstraject nog in ontwikkeling is en hiermee het programmaplan én de planning een continu proces is gedurende de uitvoering van het programma.

2. Programmasporen

Vanuit het programma worden inspanningen gestart die bijdragen aan het realiseren van de ambitie voor de invoering van de Omgevingswet. Deze inspanningen clusteren we in vier sporen: programma breed, kerninstrumenten, samenwerken in de keten en digitalisering.

2.1 Programma breed

De programma brede inspanningen bestaan uit de onderdelen:

1. Organisatie van het programma
2. Inzicht in de gevolgen voor bedrijfsvoering
3. Opleiden en experimenteren
4. Voorlichting en communicatie

1. Organisatie van het programma

Binnen dit onderdeel organiseren we de besluitvorming, monitoren en rapporteren de voortgang, managen de risico's en voeren regie op de samenhang tussen de inspanningen en deelprojecten onderling, tussen het programma Omgevingswet en de BUCH bouwt! (organisatiedoelen), de pilotprojecten buiten het programma en de grote opgaven in het fysieke domein, zoals de energietransitie en versnellen van woningbouw. De organisatie van het programma, de monitoring en het risicomangement zijn beschreven in hoofdstuk 3 t/m 5.

2. Inzicht in de gevolgen voor de bedrijfsvoering

De Omgevingswet heeft impact op de bedrijfsvoering van de Werkorganisatie BUCH. Dit onderdeel zorgt voor inzicht in de gevolgen voor het personeelsbestand. Daarnaast worden de structurele financiële consequenties voor de gemeenten en de werkorganisatie voor de periode na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in beeld gebracht. De Omgevingswet geeft de raden in het omgevingsplan de mogelijkheid om bepaalde omgevingsvergunningen af te schaffen, dan wel vrij te maken van leges. De hoogte van de gemiste leges en daarmee de financiële impact is zeer afhankelijk van de inhoud van het omgevingsplan en kan per gemeente verschillen.

Voor 1 januari 2021:

- sturen we op basis van een strategische personeelsplanning op de in-, door- en uitstroom van medewerkers om de gewenste bezetting te realiseren op korte en middellange termijn.
- is de structurele financiële impact voor de gemeenten en de Werkorganisatie BUCH voor de periode na de inwerkingtreding van de Omgevingswet geanalyseerd. Dit leidt tot een aanpassing in leges en het doorvoeren van andere financiële consequenties.

Voor 1 januari 2024:

- is de structurele financiële impact voor de gemeenten en de Werkorganisatie BUCH naar aanleiding van de vaststelling van de omgevingsplannen geanalyseerd. Dit leidt tot een aanpassing in leges en het doorvoeren van andere financiële consequenties.

3. Opleiden en experimenteren

Om ervoor te zorgen dat medewerkers toegerust zijn om volgens de Omgevingswet te handelen, is opleiden onderdeel van het programma Omgevingswet. Dit betreft zowel het verdiepen van kennis over de Omgevingswet, de ontwikkeling van competenties en omscholing van medewerkers. Aangezien houding en gedrag van medewerkers één van de belangrijkste succesfactoren voor een goede invoering van de Omgevingswet is, zal bij het opleiden het gewicht liggen op houding en gedrag.

Een andere manier van (samen)werken kunnen we alleen leren door te doen. Als medewerkers en bestuurders concreet met de Omgevingswet aan de slag gaan, gaat het pas echt leven. Door te oefenen, fouten te maken en daarvan te leren. Om de transformatie vorm te geven bieden we ruimte aan experimenten. We vinden het belangrijk om samen met betrokkenen uit te proberen wat wel en wat niet goed werkt in de praktijk. Daarbij kijken we ook wat elders gebeurt en goed werkt. Dit gebeurt in eerste instantie door medewerkers die aan de slag gaan binnen het programma Omgevingswet, de deelprojecten en experimenten, zoals het Ruimtelijke Initiatieven Team. Deze ervaringen geven ons input voor de benodigde competenties voor het werken in de geest van de Omgevingswet en het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen.

Vanuit het programma Omgevingswet zorgen we voor een platform waar deze ervaringen met een bredere groep binnen de organisatie gedeeld wordt: het Omgevingslab. Dit zijn bijeenkomsten waar thema's binnen de Omgevingswet centraal staan, zoals gezondheid, participatie en de pilotprojecten Zandzoom Heiloo en Zanderij Noord.

Een ander voorbeeld is de Noord-Holland Noord Leerkring Omgevingsplannen. De deelnemers vanuit de Noord-Holland Noord gemeenten en ketenpartners leren met en van elkaar over het kerninstrument omgevingsplan. Deze kennis dragen de twee deelnemers vanuit de BUCH vervolgens over aan geïnteresseerde medewerkers tijdens terugkoppelmomenten.

Resultaten

Voor 1 januari 2021:

- hebben we het Leerplan Omgevingswet opgesteld en deels uitgevoerd.
- beschikken alle bij de uitvoering van de Omgevingswet betrokken medewerkers over de voor hun relevante inhoudelijke kennis.
- hebben alle bij de uitvoering van de Omgevingswet betrokken medewerkers kennis en vaardigheden om te werken volgens de gewijzigde processen en systemen.
- vindt het Omgevingslab op regelmatige basis plaats, waarbij thema's binnen de Omgevingswet en de ervaringen uit de pilotprojecten centraal staan.

Voor 1 januari 2024:

- is houding, gedrag en competenties van alle bij de uitvoering van de Omgevingswet betrokken medewerkers Omgevingswet-proof.
- is het Omgevingslab geëvalueerd en indien voortzetting wenselijk is overgedragen aan de organisatie.

4. Voorlichting en communicatie

De invoering van de Omgevingswet heeft gevolgen voor iedereen. Van ondernemer tot initiatiefnemer, van medewerkers tot samenwerkingspartner. Om dit voor iedereen duidelijk en overzichtelijk te houden is communicatie voor, tijdens en na de invoering van de Omgevingswet van groot belang. Echter, de invoering betekent voor iedereen iets anders. Er is dan ook sprake van communicatie per doelgroep. In hoofdstuk 7 is de communicatie verder beschreven.

Voor 1 januari 2021:

- zijn de colleges en raden geïnformeerd over het nieuwe stelsel en hun rol, bevoegdheden en mogelijkheden daarin.
- zijn inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties geïnformeerd over (de gevolgen van) het nieuwe stelsel en de mogelijkheden die de wet hen biedt.
- zijn onze ketenpartners geïnformeerd over de gekozen invulling van de Omgevingswet.
- is het Klant Contact Centrum aangepast aan de Omgevingswet.
- zijn de gemeentelijke websites aangepast aan de Omgevingswet.

Voor 1 januari 2024:

- zijn de colleges en raden verder geïnformeerd over het nieuwe stelsel en hun rol, bevoegdheden en mogelijkheden daarin.
- zijn inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties verder geïnformeerd over het nieuwe stelsel en de mogelijkheden die de wet hen biedt.

2.2 Kerninstrumenten



In de Omgevingswet zijn een beperkt aantal kerninstrumenten opgenomen. Voor gemeenten gaat het om de omgevingsvisie (vaststelling uiterlijk 1 januari 2024), het programma (deels verplicht) en het omgevingsplan (vaststelling uiterlijk 1 januari 2029). Binnen de gemeente, maar ook tussen de overheidslagen, hangen de verschillende instrumenten met elkaar samen. De ambities uit de omgevingsvisie werken door in het omgevingsplan, programma's en vergunningen. We beginnen dan ook met het opstellen van de omgevingsvisies, die vervolgens doorwerken in programma's en de omgevingsplannen. Gelijktijdig doen we al veel voorwerk voor het omgevingsplan. Het opstellen van de instrumenten is een continu proces: de beleidscyclus. Vanuit het programma Omgevingswet stellen we de omgevingsvisies en de omgevingsplannen op, waarna de beleidsdoorwerking, onder andere in programma's, het beheer en de uitvoering wordt overgedragen aan de organisatie.

Resultaten

Voor 1 januari 2021:

- hebben de vier gemeenteraden elk één gebiedsdekkende omgevingsvisie vastgesteld volgens de bedoeling van de Omgevingswet. De BUCH gemeenten hebben met elkaar en samen met inwoners en ondernemers de omgevingsvisie(s) ontwikkeld.
- zijn de omgevingsvisies geïmplementeerd in de organisatie en is het beheer en de uitvoering van de omgevingsvisies overdragen aan de organisatie. Onder het beheer wordt mede verstaan dat de omgevingsvisie regelmatig wordt beschouwd op nieuwe maatschappelijke opgaven en integraal worden verwerkt in een aangepaste omgevingsvisie.
- hebben de vier gemeenteraden de aanpak om te komen tot één omgevingsplan per gemeente vastgesteld.
- hebben we voor elke BUCH gemeente één initieel omgevingsplan (het omgevingsplan van rechtswege).
- hebben we oefen-omgevingsplannen voor diverse gebiedstypen afgerond.
- hebben we één BUCH Handboek omgevingsplannen vastgesteld aan de hand van de ervaringen bij de oefen-omgevingsplannen.
- zijn de regels uit de verordeningen over de fysieke leefomgeving geïnventariseerd en hebben we goed inzicht in de regels uit de bruidsschat.
- zijn we in staat om omgevingsplannen op te (laten) stellen en het (bestuurlijk) proces van een omgevingsplan te doorlopen.

Voor 1 januari 2029 (of zoveel eerder als in het plan van aanpak omgevingsplannen wordt bepaald):

- hebben de vier gemeenteraden elk één omgevingsplan vastgesteld volgens de bedoeling van de Omgevingswet.
- is het beheer van de omgevingsplannen overgedragen aan de organisatie.

2.3 Samenwerken in de keten



Als gevolg van de Omgevingswet veranderen processen, producten en diensten voor het verkennen van initiatieven, behandelen van meldingen en vergunningaanvragen en het houden van toezicht en de handhaving. Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn we verplicht om direct volgens de eisen van de wet deze processen uit te voeren. Zo gaat de termijn voor de meeste complexe vergunningaanvragen terug van 26 naar 8 weken. Dat vraagt, samen met de benadering vanuit “ja, tenzij”, om een andere manier van voorbereiding. Dit heeft ook invloed op de samenwerking met onze ketenpartners. De keten bestaat uit de gemeenten, provincie, waterschap, de omgevingsdiensten, de veiligheidsregio's en de GGD. Samenwerking tussen deze partners draagt bij aan verbetering van de dienstverlening, verdieping van de integrale benadering en een zaakgerichte aanpak, waarbij zowel interne als externe samenwerkingspartners bij de processen worden betrokken.

Tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet ligt onze focus op het aanpassen van deze processen, producten en diensten, waarbij van belang is om deze in te richten vanuit dienstverleningsperspectief richting inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Resultaten

Voor 1 januari 2021:

- zijn de processen en producten en diensten aangepast, zodat we in staat zijn om initiatieven te verkennen, meldingen en vergunningaanvragen te behandelen, toezicht te houden en te handhaven volgens de eisen van de Omgevingswet.
- is het proces van het vooroverleg over een initiatief ingericht en Omgevingswet-proof gemaakt, waarbij vroegtijdig en integraal het initiatief wordt besproken met de initiatiefnemer en alle betrokkenen.
- hebben de raden gevallen aangewezen waarin participatie verplicht is voor initiatiefnemers. Het gaat om vergunningaanvragen voor initiatieven die niet passen binnen de regels uit het omgevingsplan.
- hebben de raden gevallen aangewezen waarin de raad een advies kan geven en/of de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is. Het gaat dan om vergunningen voor afwijkingen van het omgevingsplan met grote gevolgen voor de fysieke leefomgeving en veel belanghebbenden.
- is de ketensamenwerking voor elk niveau passend vormgegeven en hebben we met alle ketenpartners afspraken gemaakt over de werkwijze en manier van participeren in de besluitvorming.

Voor 1 januari 2024:

- zijn de processen geoptimaliseerd en de producten en diensten verbeterd naar de bedoeling van de Omgevingswet.

2.4 Digitalisering



Bij de Omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning. Het streefbeeld van dit digitale stelsel, is dat alle informatie met een klik op de kaart voor handen is. Deze informatie moet kwalitatief op orde zijn en slim op de vraag toegespitst, zodat de gebruiker minder onderzoek hoeft uit te voeren. Via dit loket kunnen initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving.

We moeten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO). Daarbij blijft het huidige dienstverleningsniveau gehandhaafd. In de jaren daarna wordt het DSO gefaseerd verder ontwikkeld.

Resultaten

Voor 1 januari 2021:

- is het VTH zaakstelsel ingericht voor vergunningverlening, toezicht en handhaving conform de processen die volgen uit de Omgevingswet.
- is de basis met betrekking tot de informatievoorziening gereed voor uitvoering van de Omgevingswet.
- zijn de vier gemeenten aangesloten op de basisvoorzieningen vanuit het DSO.
- is gegevenskwaliteit en gegevensmanagement ingericht in relatie tot de Omgevingswet.
- is de impact op digitale archivering bepaald.
- is informatiebeveiliging en privacy gewaarborgd in te implementeren informatiesystemen.

Voor 1 januari 2024:

- is het regelbeheer op orde en zijn we in staat om vragenbomen en toepasbare regels te maken en te wijzigen.
- hebben we volledige digitale ondersteuning van de Omgevingswet, waarbij het aansluit op de voorzieningen en functionaliteiten die binnen het DSO landelijk zijn ontwikkeld en voor zover het bijdraagt aan onze ambitie voor de organisatie en de Omgevingswet.

2.5 Samenhang en afbakening

Het gaat om een complex meerjarig programma waarbij vele stakeholders, zowel intern als extern, betrokken zijn en er een sterke afhankelijkheid is van het landelijke Omgevingswet programma. Dit vraagt om een grote mate van doorzettingsvermogen en vasthoudendheid ten aanzien van de ingeslagen koers. Het opdelen in haalbare resultaten en het regelmatig vieren van successen is daarvoor een randvoorwaarde. Duidelijke afbakening en afstemming met andere programma's en projecten is noodzakelijk. Daarbij is het tevens van belang dat de samenhang tussen inspanningen onderling geborgd is.

Samenhang

De invoering van de Omgevingswet bestaat uit inspanningen en projecten die in samenhang en gecoördineerd worden ontwikkeld. De BUCH Bouwt!, de pilotprojecten buiten het programma en de grote opgaven in het fysieke domein, zoals de energietransitie en versnellen van woningbouw, staan in verbinding met de implementatie van de Omgevingswet. Een goede afstemming binnen het programma Omgevingswet én met de betrokkenen van de genoemde programma's en projecten is van belang. Waar mogelijk bundelen we de krachten.

Het programma Omgevingswet is gericht op de veranderingen in het fysieke domein, maar er zijn ook raakvlakken zijn met het sociale domein. Enerzijds inhoudelijk: maatschappelijke opgaven kunnen (deels) worden ingevuld door ruimtelijke aanpassingen en initiatieven. Daarnaast doordat de manier van werken en de gewenste houding en gedrag van medewerkers eenzelfde ontwikkeling doormaakt. Binnen het programma Omgevingswet worden deze raakvlakken tussen het fysieke en sociaal domein benut. Gezien het soortgelijke traject dat het sociaal domein aan het doormaken is, wisselen we ook kennis en ervaringen uit.

Afbakening

De volgende onderdelen maken inhoudelijk wel onderdeel uit van de invoering van de Omgevingswet, maar vallen niet binnen het programma Omgevingswet:

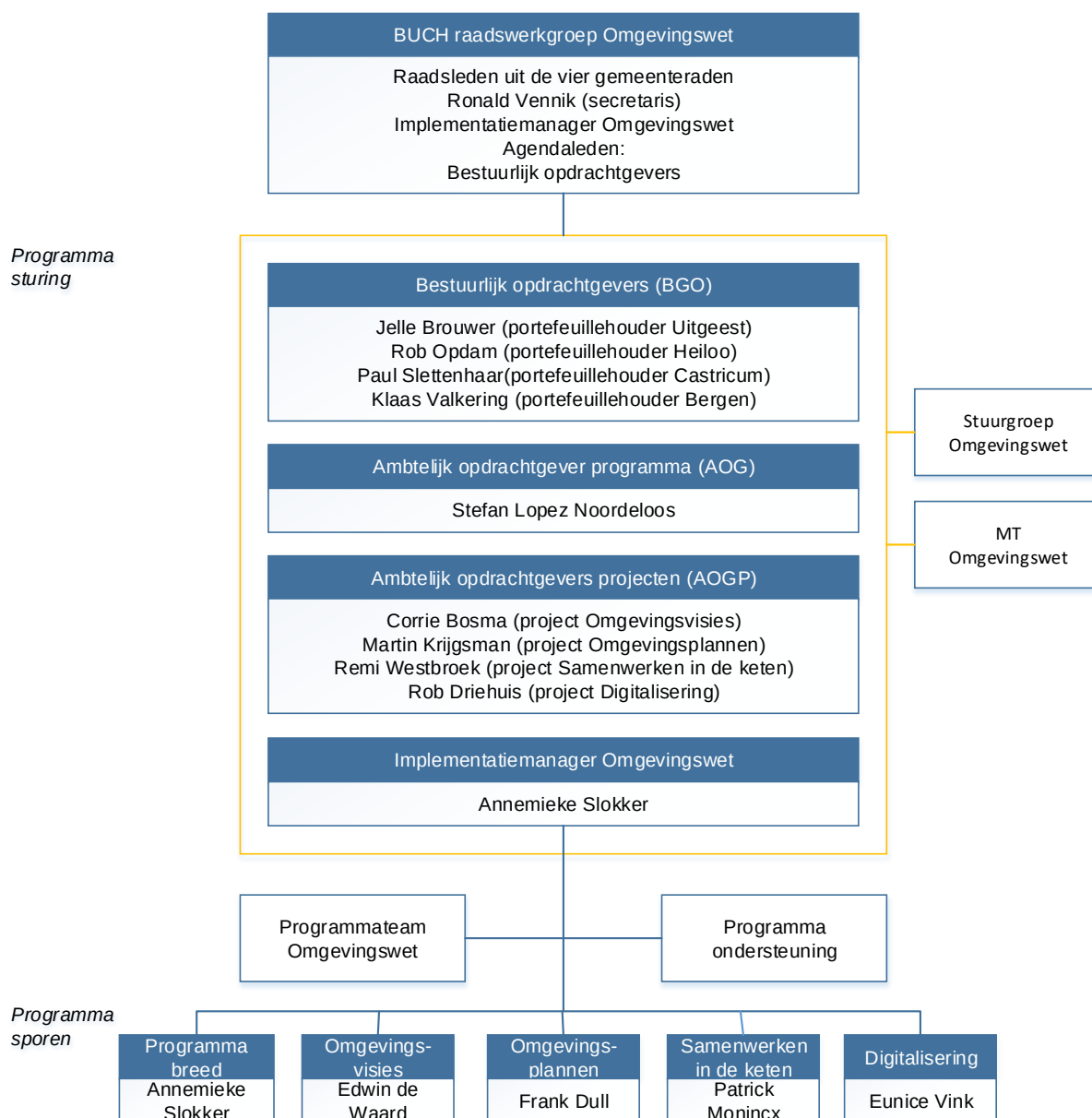
- de Omgevingsvisie van gemeente Uitgeest. De visie ligt klaar voor besluitvorming. Een omgevingsvisie is geen statisch document en zal periodiek aangepast en gewijzigd moeten worden aan ontwikkelingen die zich voordoen. Gemeente Uitgeest kan op de onderdelen die voor Uitgeest relevant zijn, aanhaken op en deelnemen aan het project Omgevingsvisies.
- de lopende pilotprojecten Zanderij Noord in Castricum en Zandzoom Heiloo. Deze projecten hebben een eigen organisatiestructuur. Wel zijn de ervaringen vanuit deze pilots waardevol voor de implementatie van de Omgevingswet. De projectleiders van de pilots informeren de programmamanager Omgevingswet regelmatig over de voortgang en delen hun ervaringen in het Omgevingslab.
- de overdracht van bodemtaken van de provincie naar de gemeenten.

Enkele thema's zijn weliswaar belangrijk binnen de Omgevingswet, maar vallen buiten de scope van het programma Omgevingswet. Dit zijn:

- participatie instrumentarium: dit maakt onderdeel uit van de BUCH Bouwt! (Van buiten naar binnen werken).
- visie op dienstverlening: dit is reeds voor de Werkorganisatie BUCH opgesteld en maakt onderdeel uit van de BUCH Bouwt! (Top dienstverlener).
- opstellen van het instrument programma's (indien en voor zover de Omgevingswet zulks vereist).
- opstellen en inbrengen voor besluitvorming van de dienstverleningsovereenkomsten ketenpartners.
- beheer en uitvoering van de resultaten van de deelprojecten.

3. Organisatie van het programma

De invoering van de Omgevingswet wordt via een programmatische aanpak aangestuurd. De organisatie van het programma is hieronder schematisch weergegeven.



Taken en verantwoordelijkheden

BUCH raads werkgroep Omgevingswet

Raadsleden vanuit de raden van de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo vormen een gezamenlijke werkgroep Omgevingswet. De werkgroep begeleidt de invoering van de Omgevingswet door:

- vanuit de functie van de raden actief mee te denken over het proces rond de invoering van de Omgevingswet en in het vormgeven van de informatievoorziening naar de raden;
- informatie uit te wisselen en input te leveren op het proces;
- het proces te monitoren;
- informatiebijeenkomsten voor de raden te organiseren.

Bestuurlijk opdrachtgevers (BOG)

De portefeuillehouders Omgevingswet van de vier gemeenten zijn de bestuurlijk opdrachtgevers en daarmee bestuurlijk verantwoordelijk voor het programma.

- Bepalen in samenspraak met de ambtelijk opdrachtgever, de implementatiemanager Omgevingswet en de projectleiders de programmadoelen en de (project)resultaten.
- Verzorgen de afstemming met hun eigen college en het informeren van de gemeenteraad.
- Zijn betrokken bij het opstellen van raadsvoorstellen.
- Zetten zich ervoor in dat de benodigde budgetten beschikbaar komen.
- Zijn woordvoerder van het programma.

Ambtelijk opdrachtgever (AOG)

De domeinmanager Ruimtelijke Ontwikkeling is de ambtelijk opdrachtgever van het programma en daarmee op ambtelijk niveau verantwoordelijk voor het programma. De uitvoering van het programma is gedelegeerd aan de implementatiemanager Omgevingswet (AON).

- Bepaalt in samenspraak met de bestuurlijk opdrachtgevers en de implementatiemanager Omgevingswet de programmadoelen en het resultaat.
- Stelt gedelegeerd ambtelijk opdrachtgevers voor de deelprojecten aan.
- Is verantwoordelijk voor heldere programmaopdrachten.
- Heeft een directe rol in de totstandkoming van programmabudgetten en eventuele wijzigingen hierin.
- Maakt afspraken over de inzet van middelen en mensen.
- Vraagt de stuurgroep en/of de directie om actie indien risico's en issues het programma in gevaar brengen.
- Betrekt en informeert de lijnafdelingen en management bij het ontwerpen en doorvoeren van organisatorische veranderingen.
- Is voorzitter van de stuurgroep en het MT Omgevingswet.
- Pleegt regelmatig overleg met de bestuurlijk opdrachtgever, de ambtelijk opdrachtgevers op projectniveau en de implementatiemanager Omgevingswet.
- Pleegt regelmatig overleg met het aanspreekpunt op directieniveau (gemeentesecretaris Bergen) en met de domeinmanagers/ programmamanagers van de organisatiedoelen. Het aanspreekpunt op directieniveau informeert desgevraagd de directie en het MT over het programma.
- Stuurt de implementatiemanager Omgevingswet aan.

Ambtelijk opdrachtgevers op projectniveau (AOGP)

De ambtelijk opdrachtgevers op projectniveau zijn verantwoordelijk voor de deelprojecten binnen het programma. De uitvoering van de deelprojecten is gedelegeerd aan de projectleiders (AONP).

- Bepaalt in samenspraak met de bestuurlijk opdrachtgevers, de ambtelijk opdrachtgever op programmaniveau, de implementatiemanager en de projectleider het projectresultaat.
- Is verantwoordelijk voor heldere projectopdrachten.
- Maakt afspraken over de inzet van middelen en mensen.
- Vraagt de stuurgroep en/of het MT Omgevingswet om actie indien risico's en issues het project in gevaar brengen.
- Pleegt regelmatig overleg met de bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk opdrachtgever op programmaniveau en de implementatiemanager Omgevingswet.
- Stuurt de projectleider aan.

Ambtelijk opdrachtnemer (AON)

De Implementatiemanager Omgevingswet is de ambtelijk opdrachtnemer van het programma.

- Is verantwoordelijk voor het opzetten van een gedragen programmastructuur, programmabesturing, voortgangsrapportagecyclus, uitvoeren van correctieve acties, kostenbeheersing en risicomanagement.
- Pleegt regelmatig overleg met de ambtelijk opdrachtgever en het programmateam over o.a. resultaten, aanpak, doorlooptijd, middelen, rolverdeling, specifieke eisen en wensen.
- Pleegt regelmatig overleg met de programmamanagers van De BUCH Bouwt!
- Is verantwoordelijk voor de samenstelling en het goed functioneren van het programmateam.
- Is verantwoordelijk voor het verkrijgen van goedkeuring van de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgever voor het ambitiedocument, het programmaplan en de voortgangsrapportages.
- Monitort het programma en schrijft de voortgangsrapportages.
- Voert het programmaplan uit binnen de gestelde kaders.
- Stuurt op het einddoel en bewaakt de samenhang tussen het programma en de projecten.
- Stakeholder management is een belangrijke taak binnen haar werkzaamheden.

Ambtelijk opdrachtnemer op projectniveau (AONP)

De projectleiders van de projecten binnen het programma zijn de ambtelijk opdrachtnemers op projectniveau.

- Is verantwoordelijk voor de realisatie van de projectresultaten.
- Geeft leiding aan en draagt inhoudelijk bij aan het project, zodat het project binnen vooraf vastgestelde kaders (zoals tijd, kwaliteit, geld, etc.) wordt afgerond en dat het resultaat, na oplevering, op vooraf vastgestelde wijze bijdraagt aan het doel.
- Zorgt ervoor dat hij voldoende en kwalitatief adequate mensen en middelen beschikbaar krijgt en plant, verdeelt en bewaakt de noodzakelijke activiteiten.
- Is verantwoordelijk voor de realisatie van het project binnen gestelde kaders GROTIK.
- Stuurt op risico's en issues, levert voortgangsrapportages aan bij het programmamanagement.
- Pleegt regelmatig overleg met de ambtelijk opdrachtgever op projectniveau en implementatiemanager Omgevingswet over o.a. resultaten, aanpak, doorlooptijd, middelen, rolverdeling, specifieke eisen en wensen.
- Bepaalt in samenspraak met de bestuurlijk opdrachtgever en ambtelijk opdrachtgever op projectniveau het projectresultaat.
- Stelt een projectopdracht en plan van aanpak op, zorgt voor het verkrijgen van draagvlak van belanghebbenden en voor goedkeuring.
- Brengt de (tussen)resultaten ter bespreking in het programmateam, aansluitend richting ambtelijke en bestuurlijke opdrachtgever.
- Is verantwoordelijk voor de samenstelling en het goed functioneren van de projectgroep.
- Is verantwoordelijk voor het opstellen van de beslisdocumenten.
- Bewaakt het projectbudget.

Programma-ondersteuning

Programma-ondersteuning ondersteunt de AON en AONP's bij de dagelijkse uitvoering van het programma. Programma-ondersteuning is verantwoordelijk voor secretariële ondersteuning, documentmanagement, opstellen kaders en formats, financieel kostenmanagement, planning en verantwoordingsmanagement. Naast algemene ondersteuning is specifieke ondersteuning op het vlak van communicatie.

Overlegstructuur

Naam overleg	Omschrijving	Rollen	Frequentie
Projectgroep [...]	- Voorbereiden en uitvoeren van het project. - Bespreken van voortgang t.o.v. de planning, issues, risico's en financiële stand van zaken. - Volgen en bespreken van ontwikkelingen binnen en buiten scope van het project. - Voorbereiding programmeam, MT en stuurgroep.	- AONP - Projectmedewerkers - Evt. projectassistent en communicatieadviseur	Verschilt per project
Programmateam	- Bespreken van voortgang t.o.v. de planning, issues, risico's en financiële stand van zaken. - Afstemmen op inhoud en tijdslijnen van de deelprojecten en bespreken van afhankelijkheden. - Volgen en bespreken van ontwikkelingen binnen en buiten scope van het programma. - Stimuleren van medewerkers om deel te nemen aan bijeenkomsten en bijdrage te leveren aan het programma. - Verbindende schakel vormen van het programma Omgevingswet naar de medewerkers van de teams. - Voorbereiding MT en stuurgroep.	- AON Annemieke Slokker - AONP Omgevingsvisies Edwin de Waard - AONP Omgevingsplannen Frank Dull - AONP Samenwerken in de keten Patrick Monincx - AONP Digitalisering Eunice Vink - Communicatie adviseur - Projectassistent Carolien Stevelmans - Op afroep business controller Sylvia Wildschut, financieel controller Bas Siewertsen en HRM adviseur Hilda Haven	2 weken
MT	- Op ambtelijk niveau sturing geven aan het gehele programma. - Strategische afstemming tussen de deelprojecten onderling en het totale programma zowel qua inhoud als de beheersaspecten. - Bespreken van voortgang t.o.v. de planning, issues en risico's en financiële stand van zaken. - Nemen van beslissingen en besturen van het programma en de deelprojecten. - Voorbereiding stuurgroep.	- AOG Stefan Lopez Noordeloos - AOGP Omgevingsvisies Corrie Bosma - AOGP Omgevingsplannen Martin Krijgsman - AOGP Samenwerken in de keten Remi Westbroek - AOGP Digitalisering Rob Driehuis - AON Annemieke Slokker - Projectassistent Carolien Stevelmans - Business controller Sylvia Wildschut - Op afroep AONP, financieel controller Bas Siewertsen, HRM adviseur en communicatieadviseur	4 weken
Stuurgroep	- Geven van sturing aan het gehele programma. - Informeren over de voortgang. - Strategische afstemming tussen de deelprojecten onderlinge en het totale programma zowel qua inhoud als de beheersaspecten. - Maken van strategische keuzes. - Voorbereiden van activiteiten t.a.v. strategische keuzes met colleges en raden. - Verzorgen van bestuurlijke terugkoppeling naar de colleges en raden	- BOG Klaas Valkering, Jelle Brouwer, Paul Slettenhaar en Rob Opdam - AOG Stefan Lopez Noordeloos - AON Annemieke Slokker - Projectassistent Carolien Stevelmans - Op afroep AOGP, AONP, business controller, HRM adviseur en communicatieadviseur	4 weken
BUCH raads werkgroep	- Vanuit de functie van de raden actief meedenken over het proces rond de invoering van de Omgevingswet en in het vormgeven van de informatievoorziening naar de raden. - informatie uitwisselen en input leveren op het proces. - monitoring van het proces. - organiseren van informatiebijeenkomsten voor de raden.	2-3 raadsleden per raad - Secretaris Ronald Vennik - AON Annemieke Slokker - Op afroep AOGP en AONP - Agendaleden BOG en AOG	O.b.v. strategische keuzes en contactmomenten met raden

4. Monitoring van de voortgang

De invoering van de Omgevingswet is een grote veranderopgave met een lange doorlooptijd. Het is wenselijk op elk moment te weten of het programma op koers ligt, met betrekking tot het te bereiken doel en de voortgang van inspanningen en projecten die daarvoor nodig zijn. Het programmaplan, de roadmap, planningen en voortgangsrapportages (kwalitatief en kwantitatief) bieden structuur voor controle en besluitvorming.

Het programma Omgevingswet rapporteert driemaal per jaar aan het MT Omgevingswet en de Stuurgroep Omgevingswet over de belangrijkste ontwikkelingen op programmaniveau en de hoofdlijnen van de voortgang van projecten (en essentiële afwijkingen op budget, planning, kwaliteit en risico's) en gerealiseerde effecten. Het programma rapporteert twee keer per jaar aan de gemeenteraden over de belangrijkste ontwikkelingen en afwijkingen. Dit gebeurt als onderdeel van de BUCH voortgangsrapportage. Daarnaast maakt de invoering van de Omgevingswet onderdeel uit van de gebruikelijke documenten in de P&C cyclus.

5. Risicomanagement

Het doel van risicomanagement binnen het programma Omgevingswet is het beheersen en tijdig herkennen van risico's binnen het programma en de inspanningen. Risicomanagement ondersteunt op een gestructureerde manier het behalen van de doelstellingen van het programma Omgevingswet. De beheersing van risico's is een belangrijk instrument van de programmasturing. Het risicomanagement binnen dit programma komt tot stand op basis van onderstaande stappen:

- benoemen van de risico's;
- analyseren van de risico's en naar prioriteit rangschikken;
- beheersmaatregelen koppelen aan de risico's;
- zorgen voor een goede uitvoering van de beheersmaatregelen;
- monitoren, evalueren en rapporteren over het effect van de maatregelen.

6. Programmabegroting

De budgetten voor het programma Omgevingswet zijn verdeeld over de begroting van de Werkorganisatie BUCH en de gemeentelijke begrotingen. De invoerings- en structurele kosten voor de programma brede activiteiten, waaronder budgetten voor incidenteel inhuur van personeel om capaciteit van medewerkers die aan de Omgevingswet werken te vervangen, opleidingen en communicatie, aanpassen van processen, producten en diensten en de digitalisering en informatievoorzieningen, zijn onderdeel van de begroting van de Werkorganisatie BUCH. De kosten voor het opstellen van de omgevingsvisies en de omgevingsplannen worden opgenomen in de gemeentelijke begrotingen.

Met inachtneming van een aantal onzekerheden hebben we voor de BUCH begroting de invoerings- en structurele kosten in 2019 tot en met 2024 geraamd. Hierbij is rekening gehouden met het Ambitiedocument Omgevingswet. We hebben daarbij gebruik gemaakt van het Financieel dialoogmodel Omgevingswet van VNG en Deloitte.

De begroting voor het programma Omgevingswet bestaat uit het vastgestelde budget binnen de begroting van de Werkorganisatie BUCH. Daarnaast wordt in de gemeentelijke kadernota's de budgetten voor het opstellen van de Omgevingsvisies en Omgevingsplannen opgenomen.

Componenten		Programmasporen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal budget invoeringskosten Omgevingswet	Programma Omgevingswet (begroting Werkorganisatie BUCH) € 3.260.000	Programma breed € 1.595.000	330.000	575.000	345.000	112.000	98.000	75.000
		Samen werken in de keten € 495.000	140.000	200.000	80.000	30.000	30.000	15.000
		Digitalisering € 1.170.000	200.000	500.000	230.000	95.000	95.000	50.000
	Omgevingsvisies* (gemeentelijke begrotingen)	Omgevingsvisie Bergen	17.000	nntb	nntb	nntb		
		Omgevingsvisie Castricum	50.000	50.000	50.000			
		Omgevingsvisie Heiloo	17.000	nntb	nntb	nntb		
	Omgevingsplannen ** (gemeentelijke begrotingen)	Omgevingsplan Bergen		nntb	nntb	nntb	nntb	nntb
		Omgevingsplan Uitgeest		nntb	nntb	nntb	nntb	nntb
		Omgevingsplan Castricum		nntb	nntb	nntb	nntb	nntb
		Omgevingsplan Heiloo		nntb	nntb	nntb	nntb	nntb

* De gemeente Uitgeest heeft reeds een Omgevingsvisie opgesteld. In de begrotingen 2019 van de gemeenten Bergen en Heiloo is een bedrag opgenomen om te komen tot een plan van aanpak. In de begroting 2019 van gemeente Castricum is voor meerdere jaren budget opgenomen. Bij de gemeentelijke kadernota's 2020 wordt het budget voor het opstellen van de Omgevingsvisies opgenomen.

** In 2019 wordt bij het plan van aanpak voor de omgevingsplannen het benodigde budget in beeld gebracht. Bij de gemeentelijke kadernota's 2020 wordt het budget voor het opstellen van de Omgevingsplannen opgenomen.

7. Samenwerking en communicatie

Gezamenlijke aanpak vanuit lokale kleur

De gemeente Bergen, Castricum, Uitgeest en Heiloo werken samen. Dit heeft sinds 1 januari 2017 geresulteerd in de Werkorganisatie BUCH. Vanwege de complexiteit én de grote impact op de organisatie en onze manier van werken, wordt de implementatie van de Omgevingswet ook gezamenlijk opgepakt. De vier gemeenten vinden het belangrijk om vanuit 'couleur locale' te werken. De Omgevingswet biedt binnen deze samenwerking voldoende ruimte voor lokale kleur. Bij de implementatie van de Omgevingswet komt de politiek-bestuurlijke autonomie en beleidsvrijheid per gemeente met name tot uiting bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. De gezamenlijke aanpak vanuit lokale kleur is nader beschreven in het Ambitiedocument Omgevingswet (bijlage 1).

Regionale samenwerking

Voor de implementatie van de Omgevingswet is een goede samenwerking met de regiogemeenten en de ketenpartners essentieel. Op de eerste plaats omdat we veel van elkaar kunnen leren. Op de tweede plaats, draagt samenwerking tussen deze partners bij aan verdieping van de integrale benadering en afstemming van de invulling van de lokale bestuurlijke afwegingsruimte.

Communicatie

De invoering van de Omgevingswet raakt een groot deel van de gemeentelijke organisatie en vele externe stakeholders. De verscheidenheid aan actoren, de inhoudelijke complexiteit en diversiteit aan disciplines en belangen maakt het strategisch inzetten van het instrument communicatie in dit programma noodzakelijk. Om te komen tot een communicatiekalender worden de volgende stappen doorlopen:

- een stakeholdersanalyse; de groepen stakeholders (zowel intern als extern) hebben een verschillende mate van invloed op en belangen bij het programma. Deze belangen of invloed worden benoemd en beschreven, waardoor een beeld wordt verkregen van de ingeschatte invloed en de mate van impact die de invoering van de Omgevingswet op betrokkenen heeft.
- Opstellen communicatiekalender; deze geeft op detail niveau weer wie we wanneer willen bereiken via welk kanaal en met welke boodschap.

AMBITIEDOCUMENT

OMGEVINGSWET

© 2018 Rijksoverheid



Gemeente
UITGEEST



Inhoud

1. Inleiding

2. Ambitie & invoeringsstrategie

2.1 Ambitie

2.2 Invoeringsstrategie

3. Gezamenlijke aanpak vanuit lokale kleur

Bijlagen

1. Wat is de Omgevingswet?
2. Resultaten impactanalyse
3. Verklarende woordenlijst

Versie: 1
Datum: 5 november 2018
Opgesteld door: Programmateam Omgevingswet
Contactpersoon: Annemieke Slokker

1. Inleiding

De Omgevingswet

Eén samenhangende wet over de fysieke leefomgeving

... die ontwikkeling stimuleert

... die de kwaliteit van de leefomgeving waarborgt

De gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo bereiden zich voor op de komst van de Omgevingswet. Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking.

Eenvoudiger, beter, sneller

Het huidige omgevingsrecht is complex, versnipperd, onoverzichtelijk en doet weinig recht aan lokale verschillen. Deze spelregels passen niet meer bij de huidige praktijk en de toekomstige opgaven in de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet gaat er voor zorgen dat het eenvoudiger, duidelijker, beter en sneller gaat. Inwoners en ondernemers krijgen meer ruimte voor hun eigen initiatieven, gemeenten krijgen meer mogelijkheden om lokale afwegingen te maken en alle betrokkenen, van inwoners tot raadsleden, beschikken over dezelfde informatie.

Samenwerken, participatie en integraal werken

Met de Omgevingswet komen alle onderwerpen uit de fysieke leefomgeving bij elkaar. Thema's als gezondheid en veiligheid, maar ook geluid, natuur en water, maken integraal onderdeel uit van visies en beleid. Bij de Omgevingswet horen nieuwe instrumenten en verregaande digitalisering. De wet biedt een nieuw kader waarbinnen de ruimte ontstaat om lokale afwegingen te maken. Hoe we die ruimte in gaan vullen is dus een lokale keuze. Samenwerken, participatie en integraal werken zijn pijlers onder de wet en vragen om een andere manier van werken. In bijlage 1 kunt u meer lezen over de Omgevingswet.

Complexe veranderopgave

De invoering van de Omgevingswet is een complexe veranderopgave. Om ons voor te bereiden op de wet, en verschillende partijen hierbij te betrekken, moeten de vier gemeenten diverse stappen nemen die niet alleen te maken hebben met de inhoud van de wet maar ook met de organisatie, werkwijze en samenwerking met onze partners. Dat is nogal wat. Vooral ook omdat de Werkorganisatie BUCH volop in ontwikkeling is. Ten behoeve van het bieden van een fijne leef-, woon- en werkomgeving, zijn in het bedrijfsplan voor de periode tot en met 2021 zes (organisatie) doelen voor de werkorganisatie geformuleerd:

- | | |
|----------------------------------|-----------------------------------|
| 1. Top dienstverlener | 4. Financieel gezond |
| 2. Van buiten naar binnen werken | 5. Duurzame bedrijfsvoering |
| 3. Goed werkgeverschap | 6. Regionaal sterk en betrouwbaar |

Zowel binnen de gemeenten als in de Omgevingswet ligt de focus op thema's als ruimte voor initiatieven, het verbeteren van de dienstverlening en meer samenwerking met de samenleving aan de voorkant. De Omgevingswet kan een grote bijdrage leveren aan het vormgeven van deze veranderingen.

Impact en analyse

De wet laat gemeenten grote vrijheid in de manier waarop en de snelheid waarmee ze de invoering van de wet oppakken. Dit ambitiedocument is bedoeld als leidraad in die verandering. Willen we de wet minimaal adequaat invoeren of willen we maximaal gebruik maken van de ruimte die de wet biedt om anders te werken? Deze keuzes zijn bepalend voor de wijze waarop het implementatietraject in onze gemeenten en organisatie eruit komt te zien. Om tot deze keuzes te komen hebben we een analyse gemaakt van de impact van de Omgevingswet op de vier gemeenten en de werkorganisatie. De uitkomsten van deze impactanalyse zijn terug te lezen in bijlage 2. Uit de analyse blijkt dat:

- de impact groot is, zowel bij het opstellen van instrumenten waarmee gewerkt gaat worden onder de Omgevingswet als voor de betrokkenen en de organisatie die ermee gaat werken;
- de Omgevingswet goed aansluit op de politieke ambities, de organisatiedoelen en reeds ingezette bewegingen, met name op thema's als dienstverlening, participatie en ruimte voor initiatieven;
- we de Omgevingswet als een kans zien om deze bewegingen verder te brengen;
- de druk op de Werkorganisatie BUCH groot is. Dus kies voor een ambitie waarbij we eerst de basis op orde brengen en inzetten op lokale aspecten. Met pilots en experimenten ondervinden we hoe het werken met de Omgevingswet kan bijdragen aan de aanpak van lokale bestaande opgaven. Vervolgens is er meer ruimte voor doorontwikkeling.

In dit document komt u veel nieuwe begrippen tegen die voortkomen uit de Omgevingswet. In bijlage 3 is hiervoor een verklarende woordenlijst opgenomen.

2. Ambitie & invoeringsstrategie

2.1 Ambitie

De komst van de Omgevingswet zien wij als een kans om ingezette bewegingen in de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo en in de werkorganisatie verder te brengen.

Onze **ambitie** voor de invoering van de Omgevingswet luidt als volgt:

“Samen met de inwoners, ondernemers en bezoekers geven we invulling aan een fijne leef-, woon- en werkomgeving. We denken meer vanuit het initiatief en minder vanuit beleid en regelgeving. Dit doen we door de inwoners, de ondernemers en de maatschappelijke opgaven centraal te stellen. Uit deze keuze volgt dat we uitnodigend en faciliterend zijn. Daarbij denken wij mee vanuit de ‘ja, tenzij’ houding en sluiten aan op wat de samenleving van ons vraagt.”

Onze **visie** op de Omgevingswet bestaat uit vier uitgangspunten. Deze uitgangspunten vormen de basis voor al ons handelen en al het beleid dat wij de komende jaren ontwikkelen vanuit de Omgevingswet.

1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven staan centraal

Niet de regels en het beleid, maar de inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven, staan centraal. De BUCH-gemeenten zijn toegankelijk en werken vanuit een ‘ja, tenzij’ houding. De behoefte van de inwoners en ondernemers geeft vorm aan inhoud, gemeentelijke dienstverlening, informatievoorziening en werkprocessen.

2. Vroegtijdige samenwerking

Elke dag werken inwoners, ondernemers en gemeenten samen aan een fijne woon-, werk- en leefomgeving op basis van gelijkwaardigheid. Daarbij zoeken de BUCH-gemeenten de verbinding en samenwerking met de samenleving, ketenpartners en ander bevoegd gezag. De BUCH-gemeenten gaan ruimhartig, actief en innovatief om met burgerparticipatie.

De BUCH-gemeenten ontwikkelen met elkaar en samen met inwoners en ondernemers de omgevingsvisie. Uit de visie blijken de gezamenlijke BUCH ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving en op lokaal niveau kunnen de gemeenten hun eigen accenten aanbrengen en prioriteiten stellen. In gemeente Uitgeest is reeds een ontwerp Omgevingsvisie opgesteld. Een omgevingsvisie is geen statisch document en zal periodiek aangepast en gewijzigd moeten worden aan ontwikkelingen die zich voordoen. Gemeente Uitgeest kan op de onderdelen die voor Uitgeest relevant zijn, aanhaken en deelnemen op dit proces.

3. Ruimte aan initiatieven

Initiatieven en ideeën uit de samenleving bieden wij ruimte om tot ontplooiing te komen. De gemeenten werken niet belemmerend, maar faciliterend. We denken mee en sluiten aan op wat de samenleving van ons vraagt.

We hebben daarbij oog voor alle belangen. Omwonenden en belanghebbenden worden vroegtijdig betrokken bij nieuwe initiatieven. De ruimte die de één krijgt om zijn initiatief te ontplooiën kan voor iemand anders ongewenst zijn of haaks staan op het algemeen belang. Als iets niet kan, geven we vroegtijdig helderheid.

4. Integraal werken en maatwerk

Beleid, besluitvorming en regelgeving over de fysieke leefomgeving stellen de BUCH-gemeenten op met een samenhangende benadering. Dit doen we door de (maatschappelijke) opgaven centraal te stellen en per opgave te bekijken wat nodig is. De basis hiervoor leggen we in de Omgevingsvisie, waarin alle beleidsvelden zijn samengebracht en onze waarden zijn gewaarborgd. Dit stelt ons beter in staat om de fysieke leefomgeving van onze gemeenten als één geheel te beschouwen.

In elke BUCH-gemeenten stellen we een omgevingsplan op waarbij, indien wenselijk, meer flexibiliteit en afwegingsruimte wordt geboden om te komen tot maatwerk oplossingen. Daarbij zoeken we naar de juiste balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. In het ene gebied stel je wel regels en in het andere gebied niet.

2.2 Invoeringsstrategie: met focus op de juiste onderdelen en met lef om te experimenteren

Gemeenten kunnen op hun eigen manier invulling geven aan de invoering van de Omgevingswet. De invoeringsstrategie geeft richting aan de aanpak van de invoering Omgevingswet.

1. Focus op de juiste onderdelen

De opgave lijkt enorm en de tijd beperkt. Vanwege de omvang van deze stelselwijziging kan niet alles tegelijk worden aangepakt. De wet vraagt dit ook niet van ons. Dat geeft ons ruimte voor een zorgvuldige en gefaseerde implementatie. De BUCH-gemeenten gebruiken de Omgevingswet om te veranderen waar dit wettelijk noodzakelijk is en bijdraagt aan de ambitie, de politieke doelen en/of organisatiedoelen.

Het opstellen van een omgevingsvisie en een omgevingsplan is verplicht, maar dient pas voor respectievelijk 2024 en 2029 vastgesteld te zijn. Gemeenten moeten voor de inwerkingtreding van de wet aansluiten op het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Na inwerkingtreding van de wet wordt het DSO gefaseerd verder ontwikkeld. Wel zijn gemeenten verplicht om direct vergunningen te verlenen volgens de eisen van de wet. De termijnen voor het verlenen van vergunningen wordt veelal korter. We gaan daarom stapsgewijs te werk. Dat betekent: doen wat we moeten doen om bij inwerkingtreding van de wet inwoners en ondernemers de opbrengst van de wet te laten benutten.

De BUCH-gemeenten kiezen ervoor om te beginnen bij de onderdelen die het meest nodig zijn, waarbij de ambitie met uitgangspunten de basis vormen voor al ons handelen en al het beleid dat wij de komende jaren ontwikkelen vanuit de Omgevingswet. Op die manier maken we de mogelijkheden van de Omgevingswet meteen concreet en merken de inwoners en de ondernemers het snelste resultaat. Op hoofdlijnen ligt onze focus op de volgende onderdelen:

- we beginnen met de omgevingsvisie(s), die vervolgens doorwerkt in programma's en de omgevingsplannen.
- we zorgen dat de basis op orde is voordat de Omgevingswet wordt ingevoerd. De basis wordt gevormd door de koppeling met het DSO en aanpassing van de werkprocessen, waarbij van belang is om deze in te richten vanuit dienstverleningsperspectief richting inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en andere overheden.

2. Lef om te experimenteren

Een andere manier van (samen)werken leren we alleen door te doen. Door te oefenen, fouten te maken en daarvan te leren. Om de transformatie vorm te geven bieden we ruimte aan experimenten. We vinden het belangrijk om samen met betrokkenen uit te proberen wat wel en wat niet goed werkt in de praktijk. Daarbij kijken we ook wat elders al gebeurt en goed werkt. Op basis van de ervaringen met de experimenten werken wij toe naar goede oplossingen. Voorbeelden hiervan zijn de pilotprojecten Zanderij Noord en Zandzoom Heiloo. We zijn voornemens om een pilot omgevingsplan te starten. Daarmee kunnen we onze omgevingsplan systematiek ontwikkelen, zodat initiatiefnemers na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in staat zijn om omgevingsplannen op te (laten) stellen.

- De pilot Zanderij Noord in gemeente Castricum stond in het teken van participatie. Met de pilot hebben we ervaringen opgedaan met gebiedsontwikkeling van onderaf en met het vinden van financiering voor natuurontwikkeling. Hierbij werd veel ruimte geboden voor inbreng van initiatieven vanuit de samenleving: grondeigenaren, omwonenden en lokale maatschappelijke organisaties.
- De gebiedsontwikkeling van Zandzoom in gemeente Heiloo valt onder de experimenten van de Crisis- en Herstelwet (Chw). Het is een proeftuin voor alle betrokkenen om ervaring op te doen met de werkwijze van de Omgevingswet bij gebiedsontwikkeling. Bij Zandzoom Heiloo wordt er aan een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte gewerkt. Dit is de voorloper op het omgevingsplan.

3. Gezamenlijke aanpak vanuit lokale kleur

De gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo werken samen. Dit heeft sinds 1 januari 2017 geresulteerd in de Werkorganisatie BUCH. Vanwege de complexiteit én de grote impact op de organisatie en onze manier van werken, wordt de implementatie van de Omgevingswet ook gezamenlijk opgepakt. Dit komt tot uiting in de gezamenlijke aanpak en programmaorganisatie en de verankering in de organisatie, te weten de gevolgen voor:

- de gemeentelijke dienstverlening,
- de digitalisering en informatievoorziening,
- de werkprocessen en
- de organisatie, bedrijfsvoering en medewerkers (competenties, houding en gedrag).

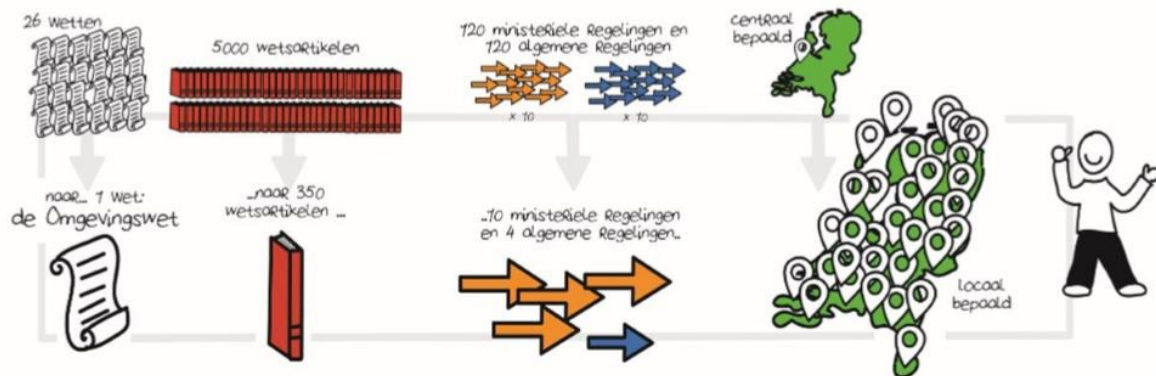
De vier gemeenten vinden het belangrijk om vanuit 'couleur locale' te werken. De Omgevingswet biedt binnen deze samenwerking voldoende ruimte voor lokale kleur. Zoals in het bedrijfsplan voor de Werkorganisatie BUCH is aangegeven, is politiek-bestuurlijke autonomie en beleidsvrijheid per gemeente hét fundament onder een vergaande ambtelijke fusie. Bij de implementatie van de Omgevingswet komt die autonomie en beleidsvrijheid met name tot uiting bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. De Omgevingswet legt nadrukkelijk de focus op het gebied. De fysieke leefomgeving staat centraal en de verbetering, versterking en ontwikkeling van het gebied bepaalt de inhoud van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Met de focus op het gebied wordt er nog nadrukkelijker dan tot nu toe ingezet op de ontwikkeling van de reeds aanwezige gebiedskenmerken en de aanwezige kwaliteiten. De benadering vanuit de fysieke leefomgeving heeft tot gevolg dat de gebiedsopgaven, invulling van de bestuurlijke afwegingsruimte en beleidskeuzen per gebied duidelijk kunnen verschillen: tussen de vier gemeenten en binnen de gemeentegrenzen. Daarbij verkennen we de kansen en meerwaarde van samenwerking tussen de gemeenten bij het opstellen van de instrumenten. Dit wordt nader uitgewerkt in het plan van aanpak voor de omgevingsvisie en het plan van aanpak omgevingsplan.

Bijlage 1 Wat is de Omgevingswet?

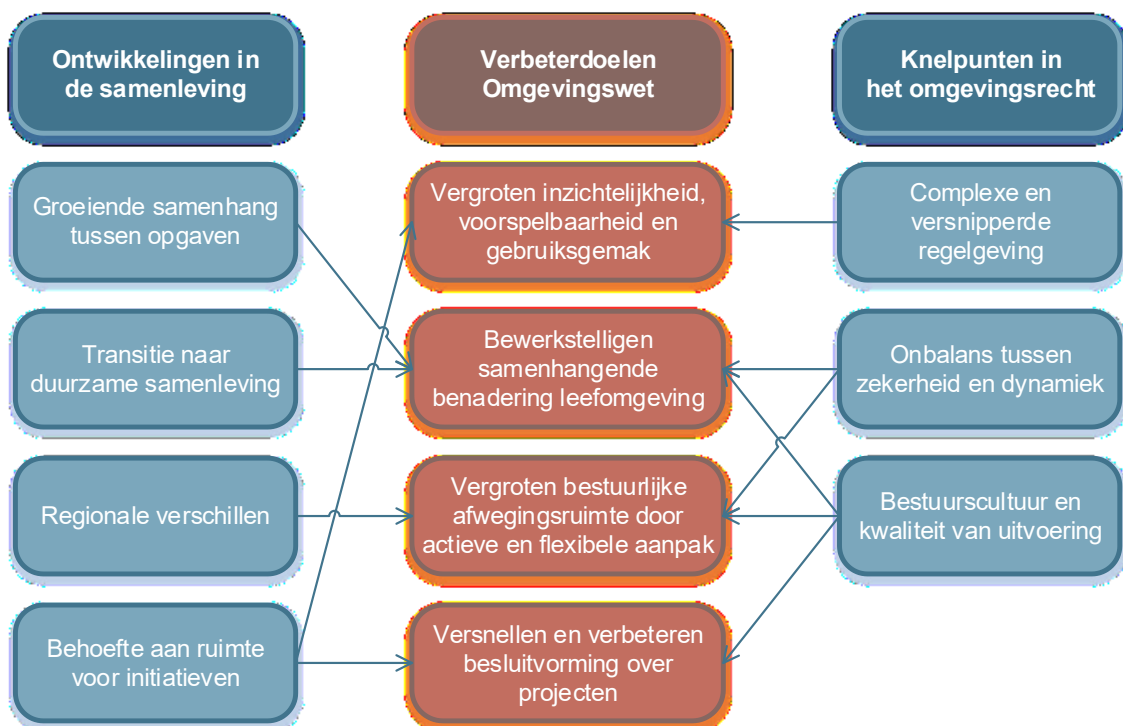
Met de Omgevingswet wordt bestaande wetgeving over de fysieke leefomgeving gebundeld, vereenvoudigd en geïntegreerd in één wet met één samenhangend stelsel. Daarmee komen alle

onderwerpen uit de fysieke leefomgeving bij elkaar. Thema's als ruimte, wonen, milieu, natuur, verkeer en vervoer, erfgoed en water maken daarmee integraal onderdeel uit van visie en beleid. Ook worden er nieuwe aspecten aan toegevoegd: veiligheid en gezondheid.

Waarom een stelselwijziging en een Omgevingswet?



Het huidige omgevingsrecht is complex, versnipperd, onoverzichtelijk en doet weinig recht aan lokale verschillen. Wat ooit begon met de Mijnwet in 1810 telt inmiddels meer dan 40 wetten. Deze spelregels passen niet meer bij de huidige praktijk van ruimtelijke ontwikkeling en de toekomstige opgaven in de leefomgeving. De maatschappij verandert en veel sociale, economische en duurzaamheidsontwikkelingen hebben uiteindelijk invloed op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De verandering is reeds ingezet, de wet- en regelgeving is volgend. Zowel binnen onze gemeenten als in de Omgevingswet ligt de focus op thema's als ruimte voor initiatieven van inwoners, het verbeteren van de dienstverlening en meer samenwerking met de samenleving "aan de voorkant". De Omgevingswet biedt kansen om deze veranderingen vorm te geven.



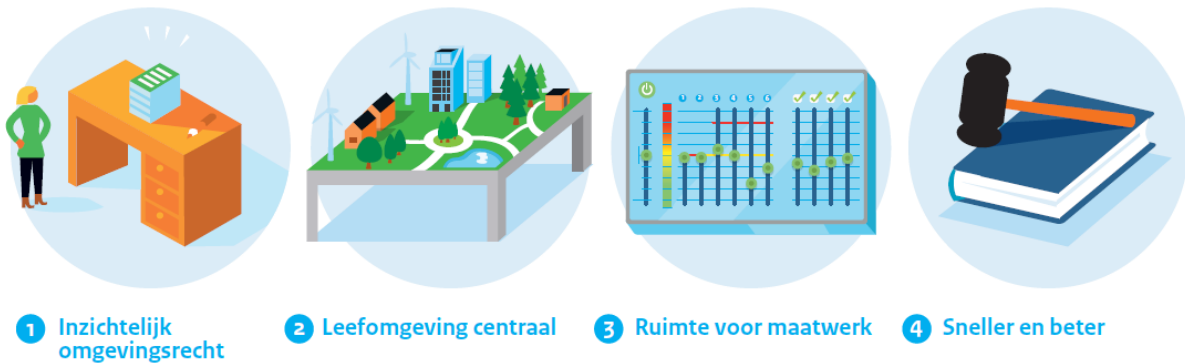
Doelen van de Omgevingswet

De Omgevingswet heeft twee maatschappelijke doelen:

- Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden.
- De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

Om dat te bereiken kent de Omgevingswet vier verbeterdoelen die in essentie meer ruimte geven in het omgevingsrecht:

1. Meer inzicht in, voorspelbaarheid van en gebruiksgemak van de regels van het omgevingsrecht.
2. Meer samenhang tussen beleid, besluitvorming en regelgeving over de fysieke leefomgeving.
3. Meer bestuurlijke afwegingsruimte om lokaal maatwerk te kunnen leveren.
4. Snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

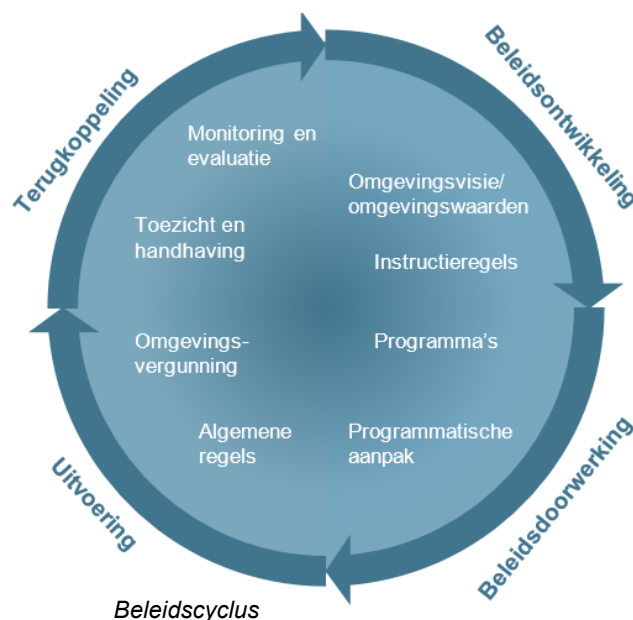


De verbeterdoelstellingen van de Omgevingswet sluiten nauw aan bij de politieke doelen in het fysieke domein, de organisatiedoelen en volgen op de ontwikkelingen in de maatschappij. De Omgevingswet is integraal en heeft betrekking op het fysieke domein, maar heeft veel raakvlakken met maatschappelijke en economische vraagstukken. Dienstverlening en informatievoorzieningen zijn belangrijke voorwaarden. Het nieuwe stelsel gaat uit van een omwenteling in het denken en doen; van bescherming van de fysieke leefomgeving via een afhoudende benadering van activiteiten, naar een beleidscyclus waar de continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat en ruimte ontstaat voor initiatieven. De nieuwe benadering gaat uit van vertrouwen, waarbij er snel en doeltreffend kan worden opgetreden als dat nodig is. Het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag dat wel?'.

De Omgevingswet heeft impact op de rol van het bestuur en de verhoudingen tussen de raad en het college. De wet biedt de raad veel ruimte om beslissingen te nemen over een gezonde en veilige leefomgeving. Daarbij is het de bedoeling van de wet dat de raad straks vooraf de kaders vaststelt en de doelstellingen vastlegt. Het zwaartepunt van de rol van de raad ligt dus aan de voorkant van het proces, bij het vaststellen van de waarden. Dit gebeurt in de twee belangrijke instrumenten omgevingsvisie en omgevingsplan. De raad maakt bewuste keuzes over de omgevingskwaliteit in de gemeente. Dit gaat samen met een verandering in houding en de wijze waarop de samenleving betrokken wordt. Een deel van de taken die nu nog bij de raad ligt verschuift naar het college en de samenleving. Aangezien ruimte geven aan initiatieven vanuit de samenleving uitgangspunt van de wet is, zullen het college en de raad moeten nadenken hoe en op welke wijze er kaders en regels worden gesteld. Doordat het besluitvormingsproces naar de voorkant verschuift, vereist dit van het bestuur dat het vertrouwen heeft in de samenleving. En dat het durft los te laten.

Kerninstrumenten

De opbouw van de Omgevingswet heeft een beleidscyclus als uitgangspunt: de continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal stellen en ruimte bieden voor ontwikkeling. In de Omgevingswet zijn een beperkt aantal kerninstrumenten opgenomen waarmee we de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving binnen de beleidscyclus kunnen bereiken. Voor de gemeente gaat het om de volgende instrumenten.



Instrument	Integratie van	Kenmerken
Omgevingsvisie	Diverse sectorale strategische nota's, waaronder structuurvisie, ruimtelijke deelvisies, natuurbeleidsplan, milieubeleidsplan, verkeer- en vervoersplan, waterplan	• Samenhangende, strategische en integrale visie voor de lange termijn • Gebiedsdekkend: maximaal één omgevingsvisie per gemeente • Samenwerking met andere gemeenten is mogelijk • Vaststelling omgevingswaarden: de (meetbare) doelen voor een gebied. • Verplicht • Bevoegdheid raad • Vaststelling uiterlijk 1 januari 2024
Omgevingsprogramma	Uitwerking van het beleid voor de fysieke leefomgeving. Programma's worden ingericht op basis van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan	• Uitvoeringsgericht: concrete maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van leefomgeving • Sectoraal niveau of gebiedsniveau • Samenwerking met andere gemeenten is mogelijk • Monitoring van omgevingswaarden • Deels verplicht, in ieder geval Actieplan geluid • Bevoegdheid college
Omgevingsplan	Bestemmingsplannen en circa 17 verordeningen (volledig of deels)	• Juridisch bindende regels • Gebiedsdekkend: maximaal één omgevingsplan per gemeente • Ruimte om per gebied te differentiëren • Verplicht • Bevoegdheid raad • Vaststelling uiterlijk 1 januari 2029
Omgevingsvergunning	Aanvragen worden getoetst aan het omgevingsplan	• Voor alle activiteiten in de fysieke leefomgeving • 8 weken procedure voor bijna alle vergunningen • Bevoegdheid college

Welke wetten gaan er op in de Omgevingswet?

Een groot aantal wetten gaat op in de Omgevingswet. Het is niet zo dat er 26 wetten volledig opgaan in de nieuwe Omgevingswet. Wel zullen een groot aantal wetten deels opgaan in de Omgevingswet. Het zit als volgt in elkaar:

- Wanneer een wet volledig opgaat in de Omgevingswet, wordt die wet ook volledig ingetrokken. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij de Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo). Wetten worden ingetrokken via de invoeringswet Omgevingswet.
- Wetten die grotendeels opgaan in de Omgevingswet, worden niet ingetrokken. Sommige onderdelen, zoals hoofdstukken, komen wel te vervallen. Dit is het geval bij de Waterwet.
- Van sommige wetten gaat een onderdeel op in de Omgevingswet, zoals bij de Mijnbouwwet het geval is.

1. *Wetten die geheel of grotendeels opgaan in de Omgevingswet*

- Belemmeringenwet landsverdediging
- Belemmeringenwet privaatrecht
- Crisis- en herstelwet
- Interimwet stad en Milieubenadering
- Ontgrondingenwet
- Planwet verkeer en vervoer
- Spoedwet wegverbreding
- Tracéwet
- Waterwet
- Wet algemene bepalingen omgevingswet
- Wet ammoniak en veehouderij
- Wet geurhinder en veehouderij
- Wet hygiëne veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
- Wet inzake de luchtverontreiniging
- Wet ruimtelijke ordening

2. *Wetten die via Aanvullingswet sporen in de Omgevingswet opgaan*

- Wet bodembescherming: wordt ingetrokken bij Aanvullingswet bodem
- Wet geluidhinder (+ hoofdstuk 11 Milieubeheer): wordt ingetrokken bij Aanvullingswet geluid
- Wet natuurbescherming: wordt ingetrokken bij Aanvullingswet natuur
- Onteigeningswet: wordt ingetrokken bij Aanvullingswet grondeigendom
- Wet voorkeursrecht gemeenten: wordt ingetrokken bij Aanvullingswet grondeigendom
- Wet inrichting landelijk gebied: wordt ingetrokken bij Aanvullingswet grondeigendom
- Wet agrarisch grondverkeer: wordt ingetrokken bij Aanvullingswet grondeigendom

3. *Wetten waarvan onderdelen in de Omgevingswet opgaan*

- Elektriciteitswet
- Gaswet
- Mijnbouwwet
- Monumentenwet 1988
- Spoorwegwet (inclusief spoorwegwet 1875)
- Waterstaatwet 1900
- Wet lokaal spoor
- Wet bereikbaarheid en mobiliteit
- Wet luchtvaart
- Wet milieubeheer
- Woningwet

Meer informatie over de Omgevingswet

www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl

www.omgevingswetportaal.nl

Bijlage 2 Resultaten Impactanalyse

In maart 2017 hebben de vier colleges de Startnotitie Onderweg naar de Omgevingswet en de Bestuursopdracht voor de eerste fase vastgesteld.

Het Ambitiedocument Omgevingswet is het resultaat van de voorbereiding in de afgelopen periode. Voor het vormen van deze ambitie is een documentenanalyse uitgevoerd en zijn medewerkers, colleges en gemeenteraden betrokken. Daarmee hebben we de impact van de Omgevingswet op de gemeenten en de werkorganisatie inzichtelijk gemaakt. De impactanalyse is uitgevoerd aan de hand van zes thema's. In deze bijlage zijn per thema de opbrengsten van de impactanalyse beschreven. Uit de analyse blijkt:

- dat de impact groot is, zowel bij het opstellen van instrumenten waarmee gewerkt gaat worden onder de Omgevingswet als voor de betrokkenen en de organisatie die ermee gaat werken;
- de Omgevingswet goed aansluit op de politieke ambities, de organisatiedoelen en reeds ingezette bewegingen, met name op thema's als dienstverlening, participatie en ruimte voor initiatieven;
- dat we de Omgevingswet als een kans zien om deze bewegingen verder te brengen;
- de druk op de werkorganisatie BUCH groot is. Dus kies voor een ambitie waarbij we eerst de basis op orde brengen en inzetten op lokale aspecten.



De thema's

1. Waarde en cultuur
2. Bestuurlijke afwegingsruimte
3. Integraal werken en werkprocessen
4. Dienstverlening
5. In contact en samenspel
6. Digitalisering en informatisering

1. WAARDE EN CULTUUR
Impact
De Omgevingswet heeft grote impact op de onze manier van werken en onze houding en gedrag. De Omgevingswet vraagt om andere competenties en vaardigheden. Er ligt een behoorlijke uitdaging om op alle niveaus aan de slag te gaan met de benodigde cultuurverandering. Immers, als de kaders minder scherp zijn, hoe ga je dan werken vanuit vertrouwen en verantwoordelijkheid? Hoe laat je defensieve regelgeving los en beweeg je naar meer dynamiek en maatwerk?
Ontwikkelrichting
Van een weinig bereikbare, afhoudende gemeente werkend vanuit een 'nee, tenzij' houding naar een bereikbare, toegankelijke gemeente die werkt vanuit een 'ja, tenzij' houding. Belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is de bereidheid om hier het gesprek over te voeren. De organisatie moet hier ruimte en vertrouwen voor krijgen.
Onze opgave
Om een toegankelijke gemeente te worden die werkt vanuit een 'ja, tenzij' houding is ruimte en vertrouwen geven aan de werkorganisatie een belangrijke voorwaarde. De werkorganisatie moet in staat zijn om vanuit deze grondhouding de vier colleges en gemeenteraden te adviseren en de samenleving eensluidend bij te staan.

2. BESTUURLIJKE AFWEGINGSRUIMTE

Impact

Onder de Omgevingswet ontstaat voor overheden meer ruimte om eigen afwegingen te maken over activiteiten in de leefomgeving. Wat een wenselijke kwaliteit is, varieert per gebied. Gemeenten hebben meer mogelijkheden om zelf te bepalen welke kwaliteit zij aanvaardbaar of wenselijk vinden, en welke regels ze met het oog daarop willen stellen. Ze kunnen bijvoorbeeld vaker binnen een bandbreedte soepeler of strengere normen hanteren.

Centraal staat de vraag welke afwegingsruimte er op welk niveau ligt. Het herziene stelsel zorgt ervoor dat de raad op een abstracter niveau meer voorin het proces betrokken wordt, en dat bij de uitvoering in programma's slechts een informatieplicht ligt bij het college. De raad wordt gevraagd specifieke keuzes te maken in welke waardes beschermd moeten worden en waar juist vrijheid geboden wordt.

Ontwikkelrichting

Van bestemmingsplannen die achteraf getoetst worden aan de geldende kaders naar een flexibel omgevingsplan met veel afwegingsruimte om te komen tot maatwerk oplossingen. De flexibiliteit zit ook in het proces vanuit de gemeente, niet alleen in plannen en regels.

Onze opgave

De opgave voor dit thema is nog niet vast te stellen. Wel is er de ambitie om, waar mogelijk, meer flexibiliteit in de verschillende instrumenten (omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan) toe te staan. De opgave wordt duidelijk bij de uitwerking van de instrumenten.

3. INTEGRAAL WERKEN EN WERKPROCESSEN

Impact

De Omgevingswet stelt hoge eisen aan de manier waarop organisaties in ketens samenwerken en integraal werken. Dat begint al bij de wijze waarop de interactie met de samenleving wordt ingevuld: meer oplossingsgericht vanuit dienstverlening en minder toetsend vanuit het bevoegd gezag.

Werkprocessen moeten als gevolg van de Omgevingswet aangepast worden, vooral in de ketensamenwerking en door de digitalisering.

Ontwikkelrichting

Van vooral werken vanuit de eigen discipline en een verkokerde organisatie naar gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. Gebieds- en themagericht werken stimuleert integraal werken binnen de organisatie.

Onze opgave

De wens om integrale producten en advies te leveren, gaat veel vragen vanuit de organisatie én richting de buitenwereld. De organisatie is nu sectoraal ingericht en moet vanaf het begin de opgave gezamenlijk oppakken. Integraal werken vraagt om een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gehele organisatie.

4. DIENSTVERLENING

Impact

Het loket van de gemeente wordt steeds meer ingericht als medium waarbij de zelfredzaamheid van de gebruiker centraal staat. Gemeenten zijn zich steeds meer bewust van het belang van klantgericht werken en hebben daar hun dienstverlening op aangepast. Omdat de Omgevingswet een veelheid aan verschillende regelingen combineert gaat dit ook over de wijze waarop dit wordt uitgelegd aan de 'klant' en de wijze waarop ambtenaren hun werk kunnen uitvoeren. Het vraagt om een andere instelling, een andere blik naar buiten. De Omgevingswet vraagt de overheid mee te denken in plaats van te toetsen. Het 'ja, tenzij', in plaats van 'nee, tenzij' principe, waardoor een andere houding en ander gedrag gewenst is.

Ontwikkelrichting

Van toetsend vanuit een afwachter houding naar meer samenwerken, faciliteren en aansluiten op de vraag van de samenleving. De ideale situatie is dat er veel meer gedacht wordt vanuit het initiatief en minder vanuit beleid en regelgeving.

Onze opgave

De dienstverlening is niet op alle vlakken voldoende gebleven sinds het ontstaan van de werkorganisatie BUCH. De organisatie heeft wel de ambitie om top dienstverlener te worden. De Omgevingswet kan als hefboom fungeren om de dienstverlening te verbeteren.

5. IN CONTACT EN SAMENSPEL

Impact

Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. De wet schrijft niet voor HOE participatie moet plaatsvinden, ieder proces is immers anders. Dit maakt dat participatie altijd maatwerk is. De initiatiefnemer van een plan moet wel aantonen dat belanghebbenden zijn betrokken en dat er draagvlak is gecreëerd. Vroegtijdig samenwerken met initiatiefnemers uit de samenleving vergroot de kwaliteit van oplossingen en zorgt ervoor dat verschillende belangen, kennis en creativiteit op tafel komt. De dialoog met de omgeving werkt verrijkend, ook voor de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.

Ontwikkelrichting

Van invulling per project en gericht op het toetsen van al uitgewerkte plannen naar een eenduidige visie vanuit de gemeente op participatie, doen wat nodig is en uitgaan van vertrouwen en gelijkwaardigheid. De verdere invulling van participatie geven we vorm vanuit opgave- /gebieds-/themagericht werken.

Onze opgave

De samenleving wordt steeds mondiger en communicatievormen steeds transparanter. Deze trends zorgen ervoor dat inwoners van de BUCH-gemeenten willen meedoen, meebeslissen en eigenaar willen zijn van hun eigen toekomst. Hoe hiermee moet worden omgegaan vindt zijn weerslag in dit thema. Denk hierbij aan de manieren waarop de gemeente met haar inwoners en ondernemers communiceert en op welke wijze belanghebbenden inspraak krijgen in belangrijke beslissingen. De Omgevingswet vraagt om zorgvuldige participatie bij het vormgeven van de instrumenten of de uitwerking van initiatieven vanuit de samenleving. De opgave voor de organisatie is om als gemeente naar een eenduidige visie over participatie toe te werken. Hoe willen wij invulling geven aan participatie bij de verschillende projecten, initiatieven en de uitwerking van de instrumenten?

6. DIGITALISERING EN INFORMATISERING

Impact

Bij de Omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning. De digitalisering en het gebruik van open data is een belangrijk speerpunt van de Omgevingswet. Vanuit het landelijke programma rond de invoering van de Omgevingswet wordt hard gewerkt aan een nieuw digitaal stelsel. Het streefbeeld van het digitale stelsel, is dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet alle informatie over de fysieke leefomgeving met een klik op de kaart voor handen is. Alle openbare informatie die de gemeente heeft over de fysieke leefomgeving wordt dan toegankelijk via het digitale stelsel. Het gaat daarbij om informatie over besluiten met rechtsgevolgen, zoals vergunningen of een omgevingsplan. Deze informatie moet kwalitatief op orde zijn en slim op de vraag toegespitst, zodat de gebruiker minder onderzoek hoeft uit te voeren. Het gaat om meer dan alleen de implementatie van een nieuw softwarepakket. Via dit loket kunnen initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. Het nieuwe Omgevingsloket is klaar voor gebruik bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en biedt tenminste dezelfde dienstverlening als de huidige digitale voorzieningen Omgevingsloket online, Activiteitenbesluit Internet Module en ruimtelijkeplannen.nl. Daarna wordt in fasen verder gewerkt aan het nieuwe Omgevingsloket.

Ontwikkelrichting

Van versnipperde informatie, vanuit verschillende bronnen naar 1 databron met visueel aantrekkelijke en makkelijk toegankelijke informatie. Het digitaal stelsel wordt gezien als belangrijke ondersteuning in participatietrajecten (gelijkwaardige informatiepositie voor alle belanghebbenden).

Onze opgave

De landelijke ambitie om te werken vanuit één databron met visueel aantrekkelijke en makkelijk toegankelijke informatie ligt nog ver weg. De organisatie ligt achter bij het realiseren van deze doelstelling. Een grote opgave voor de organisatie om binnen korte tijd de achterstand weg te werken en de basis op orde te krijgen.

Bijlage 3

Verklarende woordenlijst¹

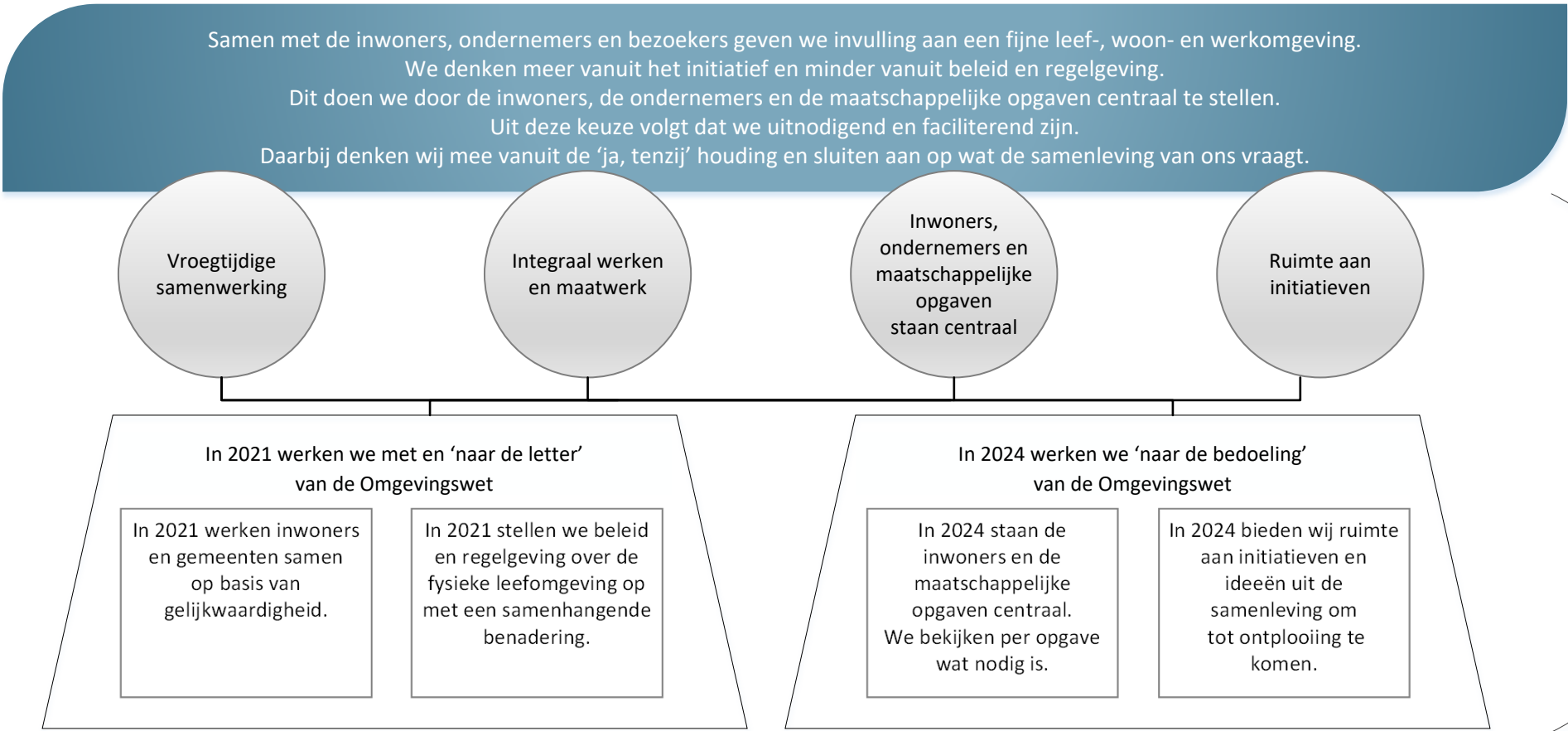
Woord/ Afkorting	Toelichting
Bestuurlijke afwegingsruimte	Onder de Omgevingswet ontstaat voor overheden meer ruimte om eigen afwegingen te maken over activiteiten in de leefomgeving. Wat een wenselijke kwaliteit is, varieert per gebied. De maatschappelijke opgave varieert (krimp of groei, landelijk of stedelijk gebied, etc.). Met uniforme regels kan die opgave niet worden aangepakt. Daarom wordt de afwegingsruimte voor lokale overheden vergroot. Gemeenten en provincies hebben meer mogelijkheden om zelf te bepalen welke kwaliteit zij aanvaardbaar of wenselijk vinden, en welke regels ze met het oog daarop willen stellen. Ze kunnen bijvoorbeeld vaker binnen een bandbreedte soepeler of strengere normen hanteren. Die mogelijkheden komen er binnen de algemene regels die gelden voor inwoners en bedrijven en binnen de instructieregels voor overheden.
Bruidsschat	Het Rijk zorgt ervoor dat de ongeveer 600 rijksregels die onder de Omgevingswet komen te vervallen, automatisch deel uitmaken van het omgevingsplan. Deze regels worden ook wel de bruidsschat genoemd. Het gaat om onderwerpen als horeca en lozingen van huishoudens. De gemeenten hebben de keuze om die onderwerpen wel of niet te regelen. Gemeenten krijgen door de bruidsschat te tijd om zelf een afweging te maken over deze onderwerpen.
Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	Digitalisering is een belangrijk onderdeel in het werken met de Omgevingswet. Het DSO moet het omgevingsrecht versimpelen voor inwoners, ondernemers en overheden door onderlinge interactie en informatievoorziening te verbeteren. Met één klik op de kaart zullen alle regels voor de fysieke leefomgeving worden getoond.
Fysieke leefomgeving	In de Omgevingswet staat het begrip fysieke leefomgeving centraal en vervangt het begrip 'goede ruimtelijke ordening'. Hieronder vallen in ieder geval: • bouwwerken, • infrastructuur, • watersystemen, • water, • bodem, • lucht, • landschappen, • natuur, • cultureel erfgoed, • werelderfgoed.
Ketenpartners	De ketenpartners bestaan uit de gemeenten, provincie, waterschap en de omgevingsdiensten (RUD NHN, OD IJmond, Veiligheidsregio en de GGD).
Omgevingskwaliteit	Een goede omgevingskwaliteit is een maatschappelijke doelstelling van de Omgevingswet en komt in de plaats van het begrip 'een goede ruimtelijke ordening'. Het is aan zowel de overheid als de inwoners om het begrip te vertalen naar de praktijk.
Omgevingsplan	De gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast. Het digitale omgevingsplan is de opvolger van de huidige bestemmingsplannen en circa 17 verordeningen. Het heeft een breder bereik omdat er in plaats van een goede ruimtelijke ordening, een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit wordt nagestreefd.
Omgevingsvisie	De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie vast. De omgevingsvisie omvat de integrale visie en het integrale beleid voor alle aspecten van de fysieke leefomgeving voor de lange termijn.

Omgevingswaarden	De gemeenteraad kan omgevingswaarden in de omgevingsvisie vastleggen om de kwaliteit van de gemeente te verbeteren. Aan omgevingswaarden worden programma's, financiële middelen en een monitoringsplicht gekoppeld. Bijvoorbeeld: in de omgevingsvisie een omgevingswaarde voor geluid vaststellen.
Participatie	De participatie aan de voorkant bij het opstellen van beleid en regels voor de fysieke leefomgeving en bij het verlenen van omgevingsvergunningen is wettelijk verplicht. De manier waarop de vroegtijdige participatie vorm wordt gegeven is niet wettelijk geregeld. De vroegtijdige participatie is vorm te geven door gemeenten, maar juist ook door initiatiefnemers.
Programma	Eén van de nieuwe kerninstrumenten. De Omgevingswet kent 3 vormen van programma's; het verplichte programma, het onverplichte programma en de programmatische aanpak. Het bevoegd gezag daarvoor blijft hetzelfde t.o.v. de huidige wetgeving; het college. Alleen voor de programmatische aanpak is een uitzondering mogelijk; in het omgevingsplan kan worden bepaald welk bestuursorgaan bevoegd is voor de vaststelling.
Programmatische aanpak	De programmatische aanpak wordt regelmatig ingezet bij grensoverschrijdende problemen, zoals programmatische aanpak stikstof of luchtkwaliteit. Wanneer een nieuwe ontwikkeling maatschappelijk gewenst is in een gebied dat onder (milieu)druk staat, kan deze d.m.v. een programmatische aanpak eventueel mogelijk worden gemaakt. Daarmee is het mogelijk om een activiteit te realiseren al voordat compenserende maatregelen de nadelige activiteiten compenseren. Deze mogelijkheid blijft bestaan in de Omgevingswet en vormt daarin één van de drie vormen van programma's.

¹ Deze lijst is geïnspireerd en deels gebaseerd op het "Omgevingswet woordenboek" van de Klankbordgroep Omgevingswet van gemeente Zaanstad.



- Ambitie
- Visie
- Doelen



Doelen-Inspanningen-Middelen-Netwerk

Opsteller:
Programmateam Omgevingswet

Contactpersoon:
Annemieke Slokker

Datum: 14-03-2019

Versie: concept

- Invoerings-sporen
- Inspanningen
- Projectgroepen
- Resultaten, planningen en middelen

	Programmabreed					Kerninstrumenten			Samen werken in de keten			Digitalisering		
Inspanningen	Organisatie en sturing van het programma	Inzicht van de gevolgen voor de bedrijfsvoering	Opleiden en competentieontw. van bestuurders en medewerkers en omscholing van medewerkers	Voorlichten van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties over de Omgevingswet	Experimenteren binnen bestaande wetgeving	De BUCH gemeenten stellen samen een samenhangende omgevingsvisie op	Opstellen van het BUCH Handboek Omgevingsplannen a.h.v. ervaringen bij oefen-omgevingsplannen voor diverse gebiedstypen	Opstellen van de omgevingsplannen voor de vier BUCH gemeenten	Keten-samenwerking voor elk niveau passend vormgeven	Werkprocessen en producten- en dienstencatalogus aanpassen aan de eisen van de Omgevingswet	Werkprocessen versnellen en verbeteren	Aansluiten op de basisvoorzieningen van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)	Verder gefaseerd aansluiten op de voorzieningen en functionaliteiten van het DSO, die bijdragen aan onze ambities	Digitaliseren van informatie
Projectgroepen	Programmateam (Annemieke Slokker)	Programmateam (Annemieke Slokker)	Programmateam (Annemieke Slokker)	Programmateam (Annemieke Slokker)	Omgevingslab (Annemieke Slokker)	Omgevingsvisies (Edwin de Waard)	Omgevingsplannen (Frank Dull)		Samen werken in de keten (Patrick Monincx)			Digitalisering (Eunice Vink)		
Resultaten, planningen en middelen	Resultaat: Organiseren besluitvorming en monitoring voortgang. Regie voeren op Samenhang. Startdatum: 01-01-2019 Einddatum: 31-12-2023 Benodigde €: 650.000	Resultaat: Inzicht van de gevolgen voor organisatie, personeel en financiën. Startdatum: 01-01-2019 Einddatum: 31-12-2023 Benodigde €: --	Resultaat: Bestuurders en medewerkers zijn toegerust om volgens de Omgevingswet te handelen. Startdatum: 01-01-2017 Einddatum: 31-12-2020 Benodigde €: 445.000	Resultaat: De samenleving is geïnformeerd. KCC en de gemeentelijke websites zijn aangepast. Startdatum: PM Einddatum: 31-12-2020 Benodigde €: 500.000	Resultaat: Betrokkenen hebben geleerd van de ervaringen en vertaald naar hun manier van werken. Startdatum: 01-01-2019 Einddatum: 31-12-2023 Benodigde €: --	Resultaat: Elke BUCH gemeente heeft een onder inwoners en ondernemers breed gedragen vastgestelde omgevingsvisie. Startdatum: 01-09-2018 Einddatum: 31-12-2021 Benodigde €: Nntb bij gemeentelijke kadernota's 2020	Resultaat: Eén vastgestelde BUCH omgevingsplan systematiek. Startdatum: 01-09-2018 Einddatum: Voor 31-12-2020 Benodigde €: Nntb bij gemeentelijke kadernota's 2020	Resultaat: Elke BUCH gemeente heeft een vastgesteld omgevingsplan. Startdatum: Nntb bij plan van aanpak Einddatum: Voor 31-12-2028 Benodigde €: Nntb bij gemeentelijke kadernota's 2020	Resultaat: Afspraken met de ketenpartners zijn aangepast. Startdatum: 01-01-2019 Einddatum: 31-12-2020 Benodigde €: --	Resultaat: De BUCH verleent vergunningen, houdt toezicht en handhaaft volgens de eisen van de Omgevingswet. Startdatum: 01-09-2018 Einddatum: 31-12-2020 Benodigde €: 340.000	Resultaat: Werkprocessen zijn geoptimaliseerd. Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2023 Benodigde €: 155.000	Resultaat: Goed werkende koppeling op het DSO. Zaaksystemen en gemeentelijke administratie zijn aangepast. Startdatum: 01-01-2019 Einddatum: 31-12-2020 Benodigde €: 560.000	Resultaat: Volledige digitale ondersteuning van de Omgevingswet. Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2023 Benodigde €: 395.000	Resultaat: Gegevenskwaliteit en gegevens-management is ingericht in relatie tot de Omgevingswet. Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2023 Benodigde €: 215.000

BUCH Roadmap Programma Omgevingswet

Versie 28-02-2019



Fase in verandertraject			2. Verdieping & Verandering												3. Realisatie & Verankering												4. Doorontwikkeling & Beheer																																				
Programmasporen	Omschrijving	Wanneer klaar?	2019												2020												2021				2022				2023				2024				2025																				
			jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4																					
Programmabreed	Organisatie van het programma en regie voeren op de samenhang	Einde van programma	Opstellen en goedkeuring Programmapijn			Uitvoeren Programmapijn																											Afsluiten programma																														
	Voortgang monitoren en rapporteren, risicomanagement en financieel control	Einde van programma	Jaarrekeningen BUCH begroting Interne controle			Kadernota 1e FIRAP			1e VGR		Interne controle		Begrotingen			2e VGR		2e FIRAP					Kader-brief		P&C		P&C 1e VGR		P&C 2e VGR		P&C		P&C		P&C 1e VGR		P&C 2e VGR		P&C		P&C		P&C 1e VGR																				
	Inzicht van de gevolgen voor de bedrijfsvoering (personeel en financiën)	31-12-2020				Onderzoek naar gevolgen bedrijfsvoering						Opstellen Plan van aanpak		Uitvoeren plan van aanpak (analyse was/wordt, toekomstig personeelsbestand en gevolgen legesinkomsten, opstellen strategisch personeelsplan en aanpassen legesverordering)																																																	
	Opleiden, competentieontwikkeling en omscholing van medewerkers	31-12-2023				Opstellen Leerplan Omgevingswet			Uitvoeren Leerplan Omgevingswet																																																						
	Voorlichten van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties	31-12-2021				Stakeholdersanalyse en opstellen comm.plan			Uitvoeren communicatieplan, informeren en betrekken										Publiekscampagne																																												
	Aanpassen Klant Contact Centrum en gemeentelijke websites	31-12-2020				Opstellen plan van aanpak						Uitvoeren plan van aanpak (aanpassen KCC en gemeentelijke websites)																																																			
	Experimenteren binnen bestaande wetgeving en ervaringen delen binnen organisatie	31-12-2021				Voorbereiden Omgevingslab			Omgevingslab uitvoeren (bijeenkomsten waar betrokkenen leren van de ervaringen uit de pilotprojecten en experimenten en vertalen naar hun manier van werken)																																																						
	Kerninstrumenten	Vastgestelde omgevingsvisies voor elke BUCH gemeente	31-12-2020	Opstellen en vaststellen plan van aanpak en vaststellen Omgevingsvisie Uitgeest						Voorbereiden en vaststellen ontwerp Omgevingsvisies voor gemeenten Bergen, Castricum en Uitgeest										In-spraak		Vast-stellen		Borgen in organisatie																																							
Vastgestelde BUCH omgevingsplansystematiek a.h.v. ervaringen bij pilot omgevingsplan		31-12-2020	Opstellen en goedkeuring projectopdracht			Opstellen en vaststellen plan van aanpak			Voorbereiden en vaststellen ontwerp pilot omgevingsplan						Zienswijzen pilot omgevingsplan				Aanpassen en vaststellen		Opstellen en vaststellen omgevingsplansystematiek		Borgen in organisatie		Opstellen omgevingsplannen										Borgen in organisatie																												
Vastgestelde omgevingsplannen voor elke BUCH gemeente		31-12-2025																																																													Borgen in organisatie
Samenwerken in de keten	Passend vormgeven van de ketensamenwerking voor elk niveau en aanpassen van afspraken met ketenpartners	31-12-2020	Opstellen en goedkeuring projectopdracht			Uitvoeren plan van aanpak																											Borgen in organisatie																														
	Aanpassen werkprocessen en producten- en dienstencatalogus aan de eisen van de Omgevingswet	31-12-2020	Opstellen en vaststellen plan van aanpak																																																												
	Optimaliseren van werkprocessen en producten- en dienstencatalogus naar de bedoeling van de Omgevingswet	31-12-2023																				Uitvoeren plan van aanpak				Borgen in organisatie																																					
Digitalisering	Goed werkende koppeling op de basisvoorzieningen van het DSO	31-12-2020				Opstellen en goedkeuring projectopdracht		Uitvoeren plan van aanpak																Borgen in organisatie																																							
	Aanpassen van zaaksystemen en gemeentelijke administratie	31-12-2020				Opstellen en goedkeuring projectopdracht																																																									
	Verder gefaseerd aansluiten op de voorzieningen en functionaliteiten van het DSO	31-12-2023																										Uitvoeren plan van aanpak										Borgen in organisatie																									
	Digitaliseren van informatie en inrichten van gegevenskwaliteit en gegevensmanagement i.r.t. de Omgevingswet	31-12-2023																																																													